

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Факультет **Іноземних мов**

Кафедра англійської філології

СИЛАБУС

**НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА II
(КЕРОВАНЕ ПЕДАГОГІЧНЕ СПОСТЕРЕЖЕННЯ)**

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма «Середня освіта (англійська мова і література)»

за спеціальністю A4 Середня освіта
спеціалізації A4.021 Англійська мова та зарубіжна література
галузі знань A Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 26 серпня 2025 р.

Івано-Франківськ – 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Навчальна практика II (кероване педагогічне спостереження)
Викладач (-і)	Романишин І.М.
Контактний телефон викладача	05043316141
Е-mail викладача	ihor.romanyshyn@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	6 кредитів ЄКТС, 180 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.cnu.edu.ua/
Консультації	Згідно розкладу консультацій викладача
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<u>Предметом</u> вивчення освітнього компонента є організація освітнього процесу з англійської мови у закладах загальної середньої освіти; узагальнення досвіду керованого педагогічного спостереження, набутого на базі практики. Практика відбувається без відриву від навчання упродовж навчального року (по два тижні в кожному семестрі) в закладах загальної середньої освіти, які визначені базами практики відповідно до Угоди про співпрацю між Прикарпатським національним університетом імені Василя Стефаника та Департаментом освіти та науки Івано-Франківської міської ради.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<u>Метою</u> практики є: надати студентам можливість спостерігати за роботою досвідчених вчителів іноземних мов та пов'язати набутий досвід з навчальним матеріалом першого року вивчення курсу методики навчання іноземних мов і культур. <u>Основними цілями</u> практики є: • отримання студентами основної інформації про професію вчителя іноземної мови та оволодіння первинними навичками професійної діяльності; • отримати нові знання, уміння і навички при виконанні конкретних практичних завдань із керованого спостереження, що відповідають змісту Модулів 1 і 2 Програми з методики навчання іноземних мов і культур; • поглибити знання, уміння та навички при виконанні індивідуальних завдань; • сформувати вміння спостерігати за окремими аспектами роботи вчителя й учнів на уроках англійської мови та робити узагальнення.	
4. Програмні компетентності та результати навчання	
<u>Загальні компетентності:</u> ЗК3. Соціальна компетентність: Здатність до віжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування рідною та іноземною мовами з представниками інших професійних груп різного рівня. ЗК7. Дослідницька компетентність: Здатність до абстрактного мислення, пошуку, опрацювання, аналізу та синтезу інформації з різних джерел та проведення досліджень на належному рівні, дотримуючись принципів академічної доброчесності. <u>Фахові компетентності:</u> ФК3. Предметно-методична компетентність:	

Здатність моделювати зміст навчання іноземної мови та зарубіжної літератури відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів; формувати та розвивати в учнів ключові компетентності та уміння, спільні для всіх компетентностей; здійснювати інтегроване навчання учнів; добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання, виховання і розвитку учнів; розвивати в учнів критичне мислення; здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу; формувати ціннісні ставлення в учнів.

ФК5. Психологічна компетентність:

Здатність визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та інші індивідуальні особливості учнів; використовувати стратегії роботи з учнями, які сприяють розвитку їхньої позитивної самооцінки, я-ідентичності; формувати мотивацію учнів та організовувати їхню пізнавальну діяльність; формувати спільноту учнів, у якій кожен відчуває себе її частиною.

ФК7. Компетентність педагогічного партнерства:

Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі; залучати батьків до освітнього процесу на засадах партнерства; працювати в команді із залученими фахівцями, асистентами вчителя для надання додаткової підтримки особам з особливими освітніми потребами.

ФК12. Організаційна компетентність:

Здатність організовувати процес навчання, виховання і розвитку учнів; зокрема різні види і форми навчальної та пізнавальної діяльності здобувачів освіти з іноземної мови та зарубіжної літератури.

ФК16. Рефлексивна компетентність:

Здатність здійснювати моніторинг власної навчальної/педагогічної діяльності і визначати індивідуальні навчальні/професійні потреби.

Результати навчання:

ПРН7. Вільно володіти іноземною мовою в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування для розв'язання комунікативних завдань у життєвих ситуаціях, навчальній, науково-дослідницькій, професійній діяльності та розвитку іншомовної комунікативної і міжкультурної компетентностей в учнів.

ПРН8. Визначати предметний зміст і послідовність його опрацювання з урахуванням вимог державного стандарту освіти, типових освітніх програм і попередніх результатів навчання учнів; добирати доцільні, актуальні форми і методи навчання, дидактичні засоби відповідно до мети і завдань навчального заняття.

ПРН9. Планувати, організовувати та здійснювати освітній процес з урахуванням вікових, психологічних і фізіологічних особливостей учнів, їх здібностей, інтересів, освітніх потреб, мотивації, можливостей і досвіду.

ПРН10. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей, навчальних предметів (інтегрованих курсів); використовувати мовний, мовленнєвий та культурний досвід учнів під час підготовки та проведення навчальних занять для формування в них розуміння природних зв'язків різних процесів, уміння вирішувати практичні завдання, що вимагають синтезу знань з різних освітніх галузей, розвитку системного мислення.

ПРН11. Володіти методикою проведення навчальних занять різних типів з іноземної мови та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти; використовувати різноманітні ефективні форми роботи, прийоми, методи та технології для інтегрованого навчання усіх видів мовленнєвої діяльності, формування в учнів ціннісних ставлень, розвитку навичок критичного мислення та рефлексії, ключових компетентностей та умінь, спільних для всіх компетентностей.

ПРН15. Створювати умови, застосовувати стратегії та практики, що сприяють формуванню в учнів позитивної самооцінки, мотивації до навчання та ефективної взаємодії; проводити профілактичні заходи, спрямовані на збереження та зміцнення емоційного, психічного та фізичного здоров'я – свого, учнів, інших учасників освітнього процесу; використовувати здоров'язбережувальні методики та технології у навчальній і позанавчальній діяльності; вміти надати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу (за потреби).

ПРН17. Критично осмислювати основні теорії, принципи, методи, поняття та концепції обраної

освітньої спеціальності/спеціалізації, уміти застосовувати їх для організації процесу навчання, виховання і розвитку учнів, формування в них уявлень про навчальний предмет на основі сучасних наукових досягнень.

ПРН18. Збирати, систематизувати, аналізувати й інтерпретувати дані реального освітнього процесу та застосовувати їх для прогнозування, планування, організації та реалізації навчально-пізнавальної діяльності учнів, проведення прикладного мікродослідження з методики навчання іноземних мов/зарубіжної літератури, презентувати його результати.

ПРН22. Аналізувати можливості, визначати оптимальні зміст і форми подальшого особистого професійного розвитку з урахуванням умов педагогічної діяльності, індивідуальних професійних потреб; планувати, організовувати та здійснювати процес свого подальшого навчання, самоосвіти та саморозвитку із значним ступенем автономності для оволодіння сучасними знаннями.

ПРН23. Критично оцінювати власну навчальну, педагогічну діяльність, здійснювати її моніторинг; будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення з урахуванням відповідності власних фахових компетентностей чинним вимогам, а також освітніх інновацій, індивідуальних освітніх потреб учнів.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	

семінарські заняття / практичні / лабораторні			
самостійна робота		180 год.	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов’язкова / вибіркова
3-4	A4 Середня освіта (за предметними спеціальностями)	2-й	О
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	заняття сам. роб.
Тема 1. Настановча конференція. Ознайомлення з програмою практики (сем. 3 і 4)			5+5
Тема 2. Ознайомлення з базою практики. Проходження інструктажу з техніки безпеки			5
Тема 3. Виконання завдань керованого педагогічного спостереження (сем. 3) (див. Рекомендована література, джерело 1)			28
Тема 4. Написання висновків до завдань керованого спостереження (сем. 3)			5
Тема 5. Узагальнення набутого досвіду проведення керованого педагогічного спостереження у формі есе (сем. 3)			5
Тема 6. Оформлення щоденника та звіту практики (сем. 3)			18
Тема 7. Підведення підсумків практики (сем. 3)			2
Тема 8. Виконання завдань керованого педагогічного спостереження (сем. 4) (див. Рекомендована література, джерело 1)			30
Тема 9. Написання висновків до завдань керованого спостереження (сем. 4)			5
Тема 10. Узагальнення набутого досвіду проведення керованого педагогічного спостереження (сем. 4)			5
Тема 11. Оформлення щоденника та звіту практики (сем. 4)			20
Тема 12. Підведення підсумків практики (сем. 4)			2
Виконання індивідуальних завдань (сем. 3 і 4) (див. Рекомендована література, джерело 1)			12+12
Опрацювання рекомендованої літератури (сем. 3 і 4)			10+11
ЗАГ.:			180
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Компонент	Критерії оцінювання	Ваговий коефіцієнт
	1. Участь у запланованих заходах	Усі заходи відвідані: настановча нарада, інструктаж з техніки безпеки, спостереження уроків, нарада з підведення підсумків практики.	2 2 4 2
	2. Виконання практичних завдань (кероване спостереження)	Усі практичні завдання виконані; завдання виконані з урахуванням змісту відповідного розділу навчальної програми курсу; в установлені терміни; студент брав активну участь в обговоренні отриманих результатів спостереження під час практичних занять.	10 20 10 10
	3. Виконання індивідуальних завдань	Усі індивідуальні завдання виконані; завдання виконані з урахуванням змісту відповідного розділу навчальної програми курсу, в установлені терміни.	5 10 5
	4. Підсумковий звіт з практики	Звіт містить усі необхідні компоненти, належно оформлений, грамотно написаний, поданий в установлені термін, узагальнює зібрані матеріали та отриманий досвід.	2 2 4 2 10
	Всього:		100
Вимоги до письмових робіт	Підсумковий звіт з практики повинен відповідати наступним вимогам: • мова звіту – англійська; • оформлення звіту – звіт повинен бути набраний на комп'ютері, Word.doc, Times New Roman кегль 14, міжрядковий інтервал 1,5; мати наскрізну нумерацію сторінок; аркуші звіту повинні бути зшиті. Основні розділи: • титульна сторінка (українською та англійською мовами); • зміст; • опис бази практики (опис повинен бути коротким, без дослівного переписування матеріалів баз практики – історії бази, технічних описів тощо); • опис набутого шкільного досвіду у формі есе (250-300 слів); • щоденник практики (повинен містити конкретну інформацію про роботу,		

	виконану студентом та отриманий досвід під час кожного дня практики); • портфоліо усіх практичних та індивідуальних завдань виконаних студентом; • форма оцінювання; • відгук про проходження практики. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, студентам в кінці практики відводиться 3-5 днів. Звіт перевіряється і затверджується керівником практики від навчального підрозділу.
Семінарські заняття	Не передбачено
Умови допуску до підсумкового контролю	Наявність звіту з практики та щоденника практики, завіреного базою практики. Форма щоденника практики подана в Рекомендованій літературі, джерело 1.

Підсумковий контроль	Форма контролю: залік; форма задачі (письмова); Максимальна кількість балів за підсумковий контроль – 100. Студент, який не набрав мінімум 50 балів, має можливість здати за талоном №2 або №3 (при комісії), або пройти практику повторно.
----------------------	---

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Студент зобов'язаний виконати самостійно і здати керівнику практики на перевірку письмовий звіт з практики не пізніше як за тиждень до встановленої розкладом дати заліку.

Академічна доброчесність:

Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету. Ознайомитися з «Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (Редакція 2)» можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/02/34-05-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf>

Студент зобов'язаний неухильно дотримуватися норм академічної доброчесності, правил внутрішнього розпорядку бази практики та навчального закладу, інших видів політики, передбаченої нормативними документами, що регулюють освітній процес у ЗВО. У випадку порушення норм академічної доброчесності під час виконання завдань керованого педагогічного спостереження, індивідуальних завдань чи підсумкового звіту з практики, студент отримає «0» балів. Повторна невідповідна поведінка під час виду контролю може призвести до відрахування здобувача вищої освіти «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за покликанням: <https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/polozhennia-pro-povtorne-vyvchennia-dystsyplin-kredytiv-ects-v-umovakh-ects.pdf>

Відвідування заходів, передбачених завданнями практики:

Студент має вчасно приходити на заходи, уроки на базі практики. Він може бути не допущений до уроку чи заходу, у разі спізнення без вагомої на те причини. Студент має брати активну участь в обговоренні результатів практики під час підсумкової конференції. Здобувач вищої освіти має бути толерантним у спілкуванні з наставником, керівником практики та іншими студентами. Здобувач освіти, який не може бути присутнім на базі практики в день практики з поважної причини, може вести спостереження за уроками англійської мови, розміщеними на освітніх сайтах в мережі Інтернет

(орієнтовний перелік сайтів подано в джерелі 1 (див. Рекомендована література)).
Студенти, котрі навчаються за індивідуальним графіком, проходять практику відповідно до індивідуального графіку навчання, складеного та погодженого з керівником практики на початку семестру. Здобувач освіти може вести спостереження за уроками на базі практики, де освітній процес відбувається дистанційно. Умови навчання за індивідуальним графіком регламентуються «Положенням про порядок навчання здобувачів вищої освіти за індивідуальним графіком у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.44_2022-polozhennia-pro-poriadok-navchannia-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-za-indyvidualnym-hrafikom-u-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasyliya-stefanyka.pdf

Студенти, які не набрали 50 балів за відомістю №1, мають право перескласти цей вид контролю за відомістю №2. На консультаціях керівника практики студенти мають можливість отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі виконання завдань керованого педагогічного спостереження. У разі отримання незадовільної оцінки з освітнього компоненту за талоном №3, студенти мають право на повторне її вивчення, що регламентовано «Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS (Редакція 3)», ознайомитися з яким можна за покликанням: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/povtorne-vuvchennia-dustzuplin.pdf>

Неформальна освіта за цим освітнім компонентом не передбачена.

8. Рекомендована література

1. Програма навчальної практики II (кероване спостереження) : [навчальне видання для спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізації 014.021 – англійська мова і література] / Розробник: І.М. Романишин. Вид. 2-е, випр. і доп. Електронне видання (обсяг 1,25 МБ). Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2022. 42 с. https://kaf.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/89/2024/10/prohrama-ok_navchalna-praktyka-ii_soa.pdf
2. Harmer, J. (2007). The Practice of English Language Teaching. Pearson Longman.
3. Kati Somogyi-Tóth. (2012). Observation Tasks: A workbook for student teachers. In *The Teacher Trainer Journal* # 3. Vol. 26. P. 7.
4. Lewis, M. and J. Hill. (1992). Practical Techniques for Language Teaching. Hove: LTP Teacher Training, 136 p.
5. Richards, J. C. (2015). Key Issues in Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press
6. Roger, G., Phillips, D. and S. Walters. (1992). Teaching Practice Handbook. Macmillan Books for Teachers, New York: Macmillan Publishers Ltd, 214 p.
7. Ur, P. (2012). A Course in English Language Teaching. Cambridge: Cambridge University Press. 2nd edition.

Розробник: Романишин Ігор Михайлович, доцент кафедри англійської філології